

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ З
ДИРЕКТИВАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (2008/98/ЄС ТА 1999/31/ЄС)
У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ**

Черкашина М.К.

*Національний юридичний університет України імені Ярослава Мудрого,
м. Харків*

В Україні сформовано законодавство про відходи, в якому закріплені основні принципи державної політики у сфері поводження з відходами, визначені основні умови, вимоги і правила щодо екологічно безпечного поводження з відходами, а також системи заходів, пов'язаних з організаційно-економічним стимулюванням ресурсозбереження та забезпечення мінімального утворення відходів, розширення їх використання у господарській діяльності, запобігання шкідливому впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини. Проте, воно частково відповідає вимогам ЄС і потребує суттєвого перегляду на предмет узгодження з законодавством ЄС, оскільки в багатьох аспектах суттєво відрізняються ключові підходи та окремі принципи в сфері поводження з відходами, як в цілому, так і по окремих видах відходів чи способах поводження з ними.

Наприклад, з метою гармонізації з Директивою 2008/98/ЄС законодавство України в сфері поводження з відходами потребує суттєвої модифікації. У зв'язку з тим, що існують значні розбіжності у понятійному апараті (зокрема, відсутні визначення «роздільне збирання», «запобігання утворення», «повторне використання» та ін.), необхідно доповнити та змінити термінологію, визначену у законодавстві України, у тому числі з питань, що стосуються окремих видів відходів, операцій поводження з відходами, суб'єктів (ввести поняття дилера та брокера), тощо.

Окремої уваги потребують принципові підходи, визначені у Директиві 2008/98/ЄС щодо впровадження ієрархії у вирішенні питань поводження з відходами. Потребують також закріплення в законодавстві про відходи та інших пов'язаних нормативно-правових актах України положення про побічні продукти та критерії їх визначення; критерії визначення завершення статусу відходів (коли відходи припиняють бути відходами); запобігання утворення відходів (у т.ч. про зменшення вмісту шкідливих речовин у відходах) та введення розширеної відповідальності виробника; плани управління відходами та програми запобігання утворенню відходів.

Слід також узгодити питання класифікації відходів, перелік та критерії визначення небезпечних відходів. Додаткового регулювання потребують окремі види відходів (наприклад, біовідходи, відпрацьовані мастила, визначення яких відсутнє у національному законодавстві). Не встановлено й ті категорії відходів, поводження з якими насамперед потребує запровадження роздільного збирання.

Директива 1999/31/ЄС визначає класифікацію захоронень та поширюється на захоронення безпечних відходів, захоронення небезпечних відходів та захоронення інертних відходів. Закон України «Про відходи» від 5 березня 1998

р. № 187/98 визначає правові, організаційні та економічні засади діяльності, пов'язаної з поводженням з відходами, в т.ч. з їх захороненням. Законодавством врегульовано основні аспекти дозвільної процедури на здійснення операцій поводження з відходами, порядок ведення реєстру місць видалення відходів. Також існує низка нормативно-правових актів, державних будівельних та санітарних норм, які регулюють питання будівництва та експлуатації полігонів побутових та промислових відходів.

Проте, ці норми потребують перегляду та внесення відповідних доповнень з метою гармонізації з Директивою 1999/31/ЄС, у т.ч. щодо класифікації захоронень, дозвільної процедури (наприклад, щодо фінансової гарантії заявника при отриманні дозволу на захоронення відходів), заборони захоронення окремих видів відходів, процедури прийняття відходів до захоронення, заходів контролю та моніторингу в період експлуатації, витрат на захоронення, процедури закриття та наступних заходів щодо закритих місць захоронення, щодо приведення існуючих місць захоронення у відповідність до вимог Директиви або припинення їх функціонування.